

15 באוקטובר 2021

שלום לחברות ולחברי הסגל האקדמי,

תכנית הנחיה אישית של סטודנטים באוניברסיטה העברית

תודה על ההשתתפות של רבות/ים מכן/ם בתכנית ההנחיה האישית של סטודנטים לתואר בוגר. התכנית תופעל השנה זו השנה הרביעית, ובדברים שמובאים כאן מוצעים קווים מנחים באשר לאופן הפעולה בעניין.

באוניברסיטה העברית מתחילים ללמוד מדי שנה לתואר בוגר כ- 4,500 סטודנטים/ות. כמעט כל השיעורים בשנה א' שמלמדים/ות חברי/ות הסגל מתקיימים בקבוצות גדולות, באופן שיוצר אתגר ממשי להיכרות אישית של הסטודנטים/ות עם חברי/ות הסגל. תכנית ההנחיה האישית נועדה לעודד יצירת קשר אישי בין כל סטודנט/ית לתואר ראשון לבין לפחות חבר/ת סגל אחד/ת.

התכנית אמנם חדשנית באקדמיה הישראלית, אך היא מקובלת מזה זמן במרבית המוסדות המובילים בארצות-הברית, שם היא תכנית חובה לכל הסטודנטים לתואר ראשון, לכל אורך שנות הלימודים. אנחנו מפעילים אותה במתינות – חובת השתתפות שאינה נאכפת, מפגשים רק בשנה א' בלימודי הבוגר, ואפשרות לקיים את המפגשים בקבוצות קטנות. הניסיון שנצבר אינו חד-משמעי: הסטודנטים שהשתתפו במפגשים מדווחים על שביעות רצון גבוהה; אך רק כשליש מן הסטודנטים השתתפו בתכנית (חלקם לומדים בחוגים שבהם לא הוצעה התכנית ואחרים לא נענו להזמנה להשתתף במפגשים). שיעור ההשתתפות הנמוך יחסית אינו מצדיק את זניחתה, אך הוא מחייב אותנו לבחון דרכים נוספות לעידוד השתתפות.

הפעלת התכנית חשובה לסטודנטים, למנחים ולאוניברסיטה. מצד הסטודנטים, היא מועילה למתן ייעוץ בסוגיות השונות שקשורות ללימודים באוניברסיטה, לעודד מצוינות ולהגביר שוויון הזדמנויות ולהביא לידיעת הסטודנטים את פעילות המחקר של חברי הסגל. מצד המנחים, המפגשים נועדו לאפשר לנו להכיר את הסטודנטים, שהם מלאי יוזמות ורעיונות, עם רקע אישי מגוון ומרתק; המפגשים גם נועדו לסייע לנו לשפר את יחסנו לסטודנטים, באמצעות שיתוף גורמים שאמונים על השירות לסטודנט במידע לא אישי על סוגיות שטעונות פתרון. התכנית נועדה גם להגדיל את מספר הסטודנטים שבחרים להמשיך ללימודי מוסמך באוניברסיטה. העובדה שסטודנטים לא מגיעים למפגש הנחיה אישית שאליו הוזמנו עלולה לבטא תחושת זרות שחשים הסטודנטים. הפתרון הוא במציאת דרכים לעידוד השתתפות, ואפילו חיוב הסטודנטים להגיע למפגש, בחוגים שיבחרו בכך.

הנה הצעה למתכונת הפגישה הראשונה: 1. סבב היכרות: תיאור הרקע של המורה ושל הסטודנט/ית – רקע אישי (מקום לידה, מגורים, מה עושים הורי הסטודנטים וכו'); רקע אקדמי – מדוע נבחר תחום הלימוד הרלוונטי. 2. מחקר – תיאור תחומי המחקר של המורה, באופן מפורט יחסית (כחמש דקות לפחות). 3. שיחה חופשית – ציפיות מן הלימודים באוניברסיטה, אילו קורסים לומדים השנה ומה האתגרים בהם, הזמנה לפנות אל המנחה בכל שאלה במהלך השנה.

בנספח מובא נוסח מוצע של מכתב מאת המורה אל הסטודנטים/ות המונחים/ות. מוטב להתאים את הנוסח לפי טעמכם/ן ולפי ההקשר. מזכירות החוג תקבע את שמות הסטודנטים/ות שכל חבר סגל ינחה, ותספק את כתובות הדוא"ל ומספרי הטלפון (למי שמעדיפים תקשורת בווטסאפ). כדאי לקיים את הפגישה הראשונה במועד כלשהו במהלך שבועות 4 עד 7 של הסמסטר; ואת הפגישה השנייה אחרי חופשת פסח. המנחים/ות יעדכנו את מזכירות החוג על קיום המפגשים ומספר הסטודנטים שהשתתפו בהם. בבקשה נקטו יוזמה.

בצד התכנית הכללית, **אנו מפעילים השנה לראשונה תכנית להנחיה אינטנסיבית**, שמיועדת לסטודנטים/ות שלפי הערכתנו זקוקים להנחיה רבה יותר – דור ראשון באקדמיה וסטודנטים ערבים וחרדים. הנחיה זו תיעשה במתכונת של הנחיה פרטנית (הנחיית סטודנט אחד בלבד), במפגשים תכופים של אחת לשבועיים או שלושה שבועות. אני מבקש מכם/ן לשקול להתנדב ליטול חלק בתכנית זו (במקום השתתפות בתכנית הכללית או בנוסף לה), שיש לה חשיבות רבה לקידום שוויון הזדמנויות. אם יש לכם/ן עניין בתרומה זו לחברה, בבקשה שלחו בהקדם מסר אל ראשת היחידה למגוון, מיכל ברק (michal.barak@mail.huji.ac.il).

בברכה, ברק

נוסח מוצע של מכתב לסטודנטים בתכנית ההנחיה הכללית:

שלום __,

שמי ד"ר / פרופ' ____, ואני מהחוג/מחלקה ל- ____. אני שמח/ה לעדכן שאני אשמך המורה המנחה שלך במהלך שנה א' ללימודיך באוניברסיטה העברית.

ההנחיה האישית אינה שיעור; מטרתה היכרות הדדית, ייעוץ בסוגיות שקשורות ללימודים באוניברסיטה, ובעיקר יצירת קשר נמשך בתחום המחקר וקבלת הערות ובקשות לסיוע. המפגשים גם מסייעים לגיבוש מדיניות לשיפור יחסה של האוניברסיטה לסטודנטים, באמצעות העברת מידע לא-אישי על סוגיות שטעונות פתרון.

ההשתתפות במפגש צפויה לתרום תרומה חשובה ללימודים, ולכן, לפי מדיניות האוניברסיטה, על כל הסטודנטים/ות בשנה א' להשתתף בתכנית בכל חוג שבו הם/ן לומדים/ות.

הנה שלושה מועדים אפשריים לפגישה. אשמך לקבל את התייחסותך, עד ליום ____, אילו מבין המועדים מתאימים, ואם אף אחד מהם אינו מתאים, הצעה למועדים חלופיים. [פירוט המועדים המוצעים, כל אחד בחלון זמן של כשעה אחת]

אני מצפה להיפגש בקרוב.

בברכה, __

October 15, 2021

Dear faculty members,

We continue with our Mentoring Program, in which faculty members mentor first-year undergraduate students. The program is essential to ensure that each student is acquainted with at least one faculty member.

The department's secretariat will inform you of the students that you are requested to mentor. Please invite them for a meeting (possible in a group), preferably between week 4 and 7 during the fall semester, and then for a second meeting, after the Passover break. The Hebrew text above in this page is a template for a message to students, but an English version can be sent as well.

Please consider sharing with the students your personal background and invite them to present theirs, discuss in detail your own research, and invite them to consult with you on relevant aspects of their studies.

Thanks for your cooperation.

Best, Barak